

WSPÓLNE DZIAŁANIA NA RZECZ ATRAKCYJNEGO, WŁĄCZAJĄCEGO, INNOWACYJNEGO, SPRAWNEGO I ELASTYCZNEGO KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA ZAWODOWEGO

Cedefop monitoruje i analizuje politykę i działania państw europejskich w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego oraz uczenia się przez całe życie w ramach wspierania wspólnych celów

Od lat 50. XX wieku państwa europejskie pracują nad stworzeniem jednolitego wspólnego rynku, podejmując działania polegające m.in. na usuwaniu barier, które utrudniają obywatelom swobodne przemieszczanie się. Jednym z elementów tych działań jest współpraca w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego (VET), po raz pierwszy ujęta w traktacie rzymskim z 1957 r., a następnie potwierdzona w 1992 r. w traktacie z Maastricht. Nabrała ona rozmachu w 2002 r. za sprawą [procesu kopenhaskiego](#), który stał się impulsem do aktualizacji systemów kształcenia i szkolenia zawodowego w całej Europie. W tym kontekście w 2004 r. powierzono Cedefopowi zadanie monitorowania, analizowania i przedstawiania sprawozdań z ⁽¹⁾ realizacji wspólnych priorytetów przez państwa europejskie.

Najnowszy cykl polityki rozpoczął się w 2020 r. od pierwszego w historii [zalecenia Rady w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego na rzecz zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności](#) oraz od [deklaracji z Osnabrück](#). O ile w pierwszym dokumencie zarysowano sześć obszarów wymagających reformy, o tyle w drugim określono cztery szerokie priorytety ⁽²⁾. W połączeniu z innymi strategicznymi dokumentami i kierunkami polityki, takimi jak [plan działania w ramach Europejskiego filaru praw socjalnych](#), [europejski program na rzecz umiejętności](#) i [pakt na rzecz umiejętności](#), nadały one nowy impuls procesowi kopenhaskiemu i będą stanowić ramy dla bieżącego cyklu polityki. Obecnie,

gdy państwa przystępują do realizacji ambitnych planów krajowych w celu wdrożenia wspólnych priorytetów w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego do 2030 r., mogą z dumą spojrzeć wstecz na 20 lat udanej współpracy.

Realizacja zadań

Krajowe plany wdrażania (NIP) w państwach członkowskich UE odzwierciedlają priorytety zawarte w zaleceniu dotyczącym kształcenia i szkolenia zawodowego oraz w deklaracji z Osnabrück; Islandia i Norwegia zdecydowały się pracować nad priorytetami z Osnabrück. Wszystkie krajowe plany wdrażania powstały na podstawie szeroko zakrojonych krajowych konsultacji z zainteresowanymi stronami i określają działania państw do roku 2025, w tym propozycje do roku 2028 i dalszą perspektywę do roku 2030. Wszystkie przedstawione w niniejszej notce informacyjnej przykłady powstały w oparciu o wspomniane krajowe plany wdrażania.

Wprowadzając w życie krajowe plany wdrażania, państwa będą bazować na najnowszymi lub aktualnych reformach, krajowych dokumentach strategicznych dotyczących kształcenia i szkolenia zawodowego, umiejętnościach, osobach młodych i badaniach naukowych, a także na programach reform w ramach [europejskiego semestru](#). Większość państw wykorzystuje istniejące struktury zarządzania, np. komitety krajowe, komitety doradcze lub grupy robocze, aby wdrażać, monitorować i informować o postępach w realizacji celów. Ponad dwie trzecie państw zaangażuje w ten proces partnerów społecznych.

⁽¹⁾ Do krajów uczestniczących należą wszystkie państwa członkowskie UE, Islandia i Norwegia, określane jako UE-27+.

⁽²⁾ Zob. [artykuł w magazynie Cedefop „Skillset & Match” 01/2021](#).

Ramka 1. W przygotowaniu

W 2023 r. Cedefop uruchomi nową stronę internetową – „Kalendarium działań w zakresie polityki kształcenia i szkolenia zawodowego w Europie” – prezentującą ponad 1000 strategii, planów działania, aktów prawnych i praktycznych środków w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego oraz uczenia się przez całe życie w państwach uczestniczących. Narzędzie to pomoże decydentom, analitykom i praktykom śledzić, w jaki sposób krajowe strategie polityczne i praktyki są wdrażane i ewoluują w czasie, od projektu przez wdrożenie do pełnej realizacji. Ma ono inspirować i wspierać wszystkie strony zainteresowane lub zaangażowane w kształtowanie lub wprowadzanie zmian w polityce i praktykach w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego oraz uczenia się przez całe życie.

W celu przeprowadzenia reform systemu kształcenia i szkolenia zawodowego niemal wszystkie państwa skorzystają z funduszy europejskich takich jak:

- **Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności**, aby zmodernizować infrastrukturę związaną z kształceniem i szkoleniem zawodowym oraz lepiej powiązać ofertę kształcenia i szkolenia zawodowego z zapotrzebowaniem rynku pracy;
- **Europejski Fundusz Społeczny Plus**, aby umożliwić przekwalifikowanie i podniesienie kwalifikacji dorosłych słuchaczy, promować doskonałość w kształceniu i szkoleniu zawodowym oraz wspierać rozwój zawodowy osób prowadzących kształcenie i szkolenie zawodowe;
- **Erasmus+**, aby wspierać mobilność uczących się oraz kadry zajmującej się kształceniem i szkoleniem zawodowym, funkcjonowanie centrów doskonałości zawodowej, internacjonalizację kształcenia i szkolenia zawodowego oraz udział organizacji krajowych w odpowiednich sieciach UE.

Ramka 2. Praca na rzecz nowych wspólnych celów

W zaleceniu w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego wyznaczono cele ilościowe dla państw uczestniczących, które mają zostać wspólnie zrealizowane do 2025 r.:

- co najmniej 82% absolwentów kształcenia i szkolenia zawodowego uzyskuje zatrudnienie;
- co najmniej 60% uczestników kształcenia i szkolenia zawodowego uczestniczy w kursach w miejscu pracy przez co najmniej część okresu nauki;
- 8% osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego korzysta z możliwości wyjazdu za granicę w ramach mobilności edukacyjnej.

Zestaw wskaźników dotyczących europejskiej polityki kształcenia i szkolenia zawodowego opracowany przez

Cedefop umożliwia monitorowanie postępów w realizacji tych celów. Dzięki wykresom słupkowym, tabelom (czasowym) i mapom decydenci, partnerzy społeczni oraz specjaliści w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego mogą śledzić i porównywać zmiany zachodzące z biegiem czasu w każdym państwie członkowskim UE, Islandii i Norwegii.

Priorytety w planach krajowych

W zależności od istniejących systemów i założeń wyjściowych, państwa przyjęły w swoich planach odmienne priorytety⁽³⁾. W niniejszej notce informacyjnej przedstawiono różne obszary reform w kolejności zgodnej z zaleceniem w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego. Poniższy wykres przedstawia względny rozkład środków, przypisanych przez państwa do każdego z priorytetów.

Rys. 1. Środki w krajowych planach wdrażania

Źródło: Cedefop.

Sprawne, odporne i adaptacyjne kształcenie i szkolenie zawodowe

Najważniejszym priorytetem dla państw grupy UE-27+ jest nadanie kształceniu i szkoleniu zawodowemu sprawności i odporności oraz dostosowanie oferty do dynamicznych potrzeb rynku pracy. 18 państw⁽⁴⁾ zadeklarowało, że prowadzi lub będzie prowadzić przegląd i aktualizację standardów, programów nauczania, programów i kursów szkoleniowych w za-

⁽³⁾ W momencie publikacji niniejszej noty informacyjnej 23 państwa członkowskie oraz Norwegia i Islandia złożyły swoje krajowe plany wdrażania (Belgia złożyła odrębne krajowe plany wdrażania dla Flandrii i Walonii, ale zalicza się ją jako jedno państwo). Termin „UE-27+” odnosi się do wszystkich wymienionych państw. W trakcie publikacji krajowe plany wdrażania dla Czech, Irlandii i Szwecji były w przygotowaniu. Plany te są dostępne [tutaj](#).

⁽⁴⁾ AT, BE-fl i BE-fr, BG, DK, EE, ES, FR, GR, HU, IT, LT, MT, PL, PT, RO, SI, a także IS i NO.

kresie kształcenia i szkolenia zawodowego, aby lepiej dostosować je do wymogów rynku pracy i indywidualnych potrzeb rozwojowych. 18 państw⁽⁵⁾ podkreśla konieczność posiadania umiejętności przekrojowych i podstawowych. 16⁽⁶⁾ państw włączyło umiejętności i kompetencje cyfrowe do standardów i programów nauczania w obszarze kształcenia i szkolenia zawodowego, a 12⁽⁷⁾ państw podejmie działania na rzecz transformacji ekologicznej i bardziej zrównoważonych praktyk w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego.

19 państw grupy UE-27+⁽⁸⁾ usprawni uczenie się w miejscu pracy zgodnie z [europejskimi ramami jakości i skuteczności programów przygotowania zawodowych z 2018 r.](#) Niektóre z nich rozszerzą zakres uczenia się w miejscu pracy i przygotowania zawodowego do ustawicznego kształcenia i szkolenia zawodowego (CVET), aby zaoferować większe możliwości przekwalifikowania i podniesienia kwalifikacji – zatrudnionym lub bezrobotnym – dorosłym słuchaczom i słabszym grupom społecznym. 21 państw grupy UE-27+⁽⁹⁾ planuje zaangażować szerokie grono zainteresowanych stron, w tym partnerów społecznych, w przygotowanie, zarządzanie i świadczenie kształcenia i szkolenia zawodowego. Aby oferta kształcenia i szkolenia zawodowego była ściślej dopasowana do potrzeb rynku pracy, 15 państw⁽¹⁰⁾ planuje stworzyć lub rozwinąć narzędzia badania umiejętności i śledzenia losów absolwentów.

Dania w swojej ambitnej ustawie o klimacie (2020) wzywa do pozyskania odpowiedniej liczby pracowników o szerokim zakresie kwalifikacji w celu przeprowadzenia transformacji cyfrowej i ekologicznej. Środki przewidziane w tym zakresie obejmują kształcenie proekologiczne, fundusze na podnoszenie kwalifikacji oraz kursy w ramach ustawicznego kształcenia i szkolenia zawodowego w obszarze przystosowania się do zmiany klimatu, transformacji ekologicznej i przedsiębiorczości ekologicznej.

Austria będzie promować praktyki zawodowe dla dorosłych i wyrównawcze przygotowanie zawodowe, natomiast Belgia (fr) zasadniczo usprawni uczenie się w miejscu pracy zarówno w szkoleniu osób dorosłych, jak i w szkolnictwie wyższym. Malta powołała komitet, który dokona przeglądu obecnych ustaleń dotyczących przygotowania zawodowego z myślą o rozszerzeniu go do poziomu 6 europejskich ram kwalifikacji.

Aby zwiększyć konkurencyjność siły roboczej w

sektorach wymagających kwalifikacji STEM (*), a jednocześnie poprawić kształcenie i szkolenie zawodowe w miejscu pracy, Łotwa będzie dążyć do zacieśnienia współpracy między sektorem kształcenia i szkolenia zawodowego, szkolnictwem wyższym, ośrodkami badawczymi i rynkiem pracy.

(*) Nauki przyrodnicze, technologia, inżynieria i matematyka.

Elastyczne kształcenie i szkolenie zawodowe oferujące ścieżki awansu

Elastyczność i rozwój systemów kształcenia i szkolenia stanowią jakościowe wyznaczniki zindywidualizowanej oferty kształcenia i szkolenia zawodowego zorientowanej na osobę uczącą się. Umożliwiają one gromadzenie, przekazywanie, walidację i uznanie wcześniejszego uczenia się, między innymi w warunkach pozaformalnych i nieformalnych.

12 państw UE⁽¹¹⁾ będzie dalej rozwijać modułową ofertę kształcenia i szkolenia zawodowego, siedem państw⁽¹²⁾ skupi się na mikropoświadczeniach, częściowych kwalifikacjach i cyfrowych odznakach, a 11 państw⁽¹³⁾ wzmocni swoje systemy walidacji i uznawania.

17 państw grupy UE-27+⁽¹⁴⁾ planuje zróżnicować formy uczenia się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego (w formie bezpośredniej, cyfrowej, mieszanej) oraz zwiększyć wykorzystanie cyfrowych platform i materiałów edukacyjnych. Pomoże to nie tylko w zindywidualizowaniu oferty, ale także w dotarciu do osób niepełnosprawnych i innych słabych grup społecznych, dorosłych słuchaczy i osób uczących się na obszarach oddalonych lub wiejskich. To ukierunkowanie wynika z wniosków wyciągniętych z pandemii.

Wiele państw skoncentrowało się w swoich krajowych planach wdrażania na wzmocnieniu ustawicznego kształcenia i szkolenia zawodowego (CVET) oraz ogólnie na uczeniu się przez całe życie. 22 państwa⁽¹⁵⁾ planują wzmocnienie oferty ustawicznego kształcenia i szkolenia zawodowego, aby umożliwić przekwalifikowanie i podniesienie kwalifikacji ludności aktywnej zawodowo. W zakres tych środków wchodzi rozwój ustawicznego kształcenia i szkolenia zawodowego w oparciu o potrzeby sektorowe i indywidualne, poradnictwo przez całe życie, walidacja wcześniejszego uczenia się oraz działania promocyjne. 15 państw⁽¹⁶⁾

⁽⁵⁾ AT, BE-fl, DE, DK, EE, ES, FI, FR, HR, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO i SI.

⁽⁶⁾ AT, DE, EE, ES, FR, HU, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO i SI.

⁽⁷⁾ AT, DE, DK, EE, FR, HU, LV, MT, PL, PT, RO i SI.

⁽⁸⁾ AT, BE-fl, BE-fr, BG, DE, DK, ES, FR, GR, HR, HU, IT, LT, LV, MT, RO, SI, SK, a także IS i NO.

⁽⁹⁾ AT, BE-fl, BE-fr, BG, DE, DK, EE, ES, GR, HR, HU, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SK i IS.

⁽¹⁰⁾ BE-fl i BE-fr, DE, DK, EE, ES, GR, HR, HU, IT, LT, LV, NL, RO, SK oraz NO.

⁽¹¹⁾ AT, DE, EE, ES, FR, HR, LT, LU, LV, PT, SI i SK.

⁽¹²⁾ AT, DE, EE, IT, LV, MT i PL.

⁽¹³⁾ AT, BE-fl i BE-fr, DE, DK, EE, ES, FR, HU, IT, MT oraz PT.

⁽¹⁴⁾ AT, BG, DE, EE, ES, FI, GR, HR, HU, IT, LU, MT, PL, PT, SI, SK i NO.

⁽¹⁵⁾ AT, BE-fl i BE-fr, BG, DE, DK, EE, FI, FR, HR, HU, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SK oraz NO.

⁽¹⁶⁾ AT, BE-fl, BE-fr, DE, DK, FI, FR, HR, HU, LU, LV, PT, RO, SI, SK i NO.

chce rozszerzyć finansowe lub niefinansowe zachęty dla uczących się, organizatorów kształcenia i szkolenia oraz przedsiębiorstw do angażowania się w kształcenie i szkolenie zawodowe.

Jednym ze strategicznych celów Portugalii na najbliższą dekadę jest zwiększenie ogólnego poziomu wykształcenia jej obywateli poprzez zróżnicowanie oferty edukacyjnej i szkoleniowej, usprawnienie walidacji i uznawalności oraz stworzenie zachęt dla firm i osób prywatnych.

W Luksemburgu Centrum Edukacji Dorosłych (*Université Populaire*) skupia trzy publiczne podmioty zaangażowane w uczenie się przez całe życie i oferuje w jednym miejscu całą gamę kursów szkoleniowych, dzięki czemu różne opcje i ścieżki kształcenia są bardziej widoczne i dostępne dla słuchaczy.

Francja określiła szereg środków służących indywidualizacji ofert szkoleniowych. Obejmują one modułowe kursy kształcenia i szkolenia zawodowego ujęte w „bloki kompetencji”, które w połączeniu z walidacją wcześniejszego uczenia się ułatwiają osobom uczącym się zdobywanie pełnych lub nowych kwalifikacji. Takie rozwiązanie przewidziano w krajowym kodeksie pracy.

Belgia (fl) oferuje osobom uczącym się i przedsiębiorstwom zachęty mające promować uczenie się przez całe życie: na przykład osoby uczące się mogą otrzymać urlop szkoleniowy i bony szkoleniowe, aby wziąć udział w kursie, natomiast przedsiębiorstwa mogą ubiegać się o obniżenie składek na ubezpieczenie społeczne, jeśli zatrudnią praktykanta lub mentora.

Włochy rozpoczną program pilotażowy mający na celu wprowadzenie cyfrowych poświadczeń VET, takich jak otwarte odznaki cyfrowe, z myślą o upowszechnieniu innowacyjnych narzędzi, jeśli zakończy się on sukcesem.

Innowacyjne i doskonałe kształcenie i szkolenie zawodowe

18 państw grupy UE-27+ ⁽¹⁷⁾ planuje utworzyć lub wspierać centra doskonałości zawodowej, aby stymulować rozwój kształcenia i szkolenia zawodowego w ramach ekosystemów umiejętności i połączyć je ze szkolnictwem wyższym i sektorem badań. Działalność tego rodzaju centrów opiera się na poważnych inwestycjach lokalnych przedsiębiorstw i wspiera ożywienie gospodarcze, transformację ekologiczną i cyfrową, europejskie i regionalne innowacje, a także strategię inteligentnej specjalizacji.

15 państw grupy UE-27+ ⁽¹⁸⁾ przewiduje środki na modernizację infrastruktury szkolnej kształcenia i szkolenia zawodowego oraz poprawę warunków nauki i do-

⁽¹⁷⁾ AT, BE-fl, BG, DE, EE, EL, ES, FR, HR, HU, LU, LV, MT, PL, PT, RO, SK i NO.

⁽¹⁸⁾ BE-fl i BE-fr, DE, DK, EE, ES, GR, HR, HU, IT, LT, LV, NL, RO, SK oraz NO.

stępu do najnowocześniejszych obiektów. 14 państw UE ⁽¹⁹⁾ planuje poprawić wyposażenie cyfrowe wykorzystywane w kształceniu i szkoleniu zawodowym, natomiast pięć państw koncentruje się ⁽²⁰⁾ w szczególności na ekologizacji swoich podmiotów oferujących kształcenie i szkolenie zawodowe: nie tylko poprzez nauczanie zrównoważonego rozwoju środowiskowego i społecznego, ale także poprzez ekologizację funkcjonowania ich infrastruktury fizycznej.

Grecja otworzy 25 pilotażowych szkół zawodowych na poziomie ponadgimnazjalnym i 10 instytutów szkolenia zawodowego, natomiast Bułgaria utworzy do 2025 r. 24 centra doskonałości zawodowej. W Polsce 120 branżowych centrów umiejętności połączy kształcenie i szkolenie dostosowane do rynku pracy z innowacyjnymi metodami oceny, natomiast Słowacja utworzy centra doskonałości kształcenia i szkolenia zawodowego. Będą one działać jako innowacyjne centra łączące doradztwo zawodowe z ofertą kształcenia i szkolenia zawodowego i zapewniać ścisłe powiązania z działalnością gospodarczą (w celu zapewnienia wysokiej jakości kształcenia i szkolenia zawodowego dostosowanego do rynku pracy).

Hiszpania zainwestowała w cyfrowe umiejętności w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego od 2018 r. Przewiduje się więcej inwestycji w celu modernizacji oferty kształcenia i szkolenia zawodowego w tym kraju. Zostaną one przeznaczone na:

- dalszą cyfryzację sal wykładowych i przekształcenie ich w przestrzeń stosowanej technologii przemysłowej;
- urządzenia przenośne dla uczniów ubogich lub znajdujących się w trudnej sytuacji;
- akredytację umiejętności cyfrowych nabytych w pracy.

Finlandia będzie dalej wzmacniać potencjał cyfrowy dostawców usług edukacyjnych, opracowywać nowe formaty i materiały dydaktyczne oraz wprowadzać cyfryzację do miejsc nauki.

Atrakcyjne, nowoczesne i oparte na technologii cyfrowej kształcenie i szkolenie zawodowe

16 państw grupy UE-27+ ⁽²¹⁾ skupi się na poprawie przenikalności między kształceniem i szkoleniem zawodowym wstępnym i ustawicznym, ścieżkami ogólnymi i zawodowymi oraz akademickim i zawodowym szkolnictwem wyższym, natomiast 11 ⁽²²⁾ rozszerzy programy kształcenia i szkolenia zawodowego o po-

⁽¹⁹⁾ AT, BE-fl i BE-fr, DE, ES, FI, GR, HR, HU, LU, MT, PL, PT, RO oraz SK.

⁽²⁰⁾ DK, HU, MT, PT i SK.

⁽²¹⁾ AT, BE-fl, BG, DE, DK, EE, FI, FR, HU, IT, LV, MT, NL, PT, SK i IS.

⁽²²⁾ AT, DE, DK, EE, HU, LV, MT, PL, RO, SK i NO.

ziomy 5-8 europejskich ram kwalifikacji.

Rozwój zawodowy nauczycieli i szkoleniowców pozostaje najwyższym priorytetem. 22 państwa grupy UE-27+ ⁽²³⁾ podniosą poziom początkowego i ustawicznego rozwoju zawodowego nauczycieli i dyrektorów szkół prowadzących kształcenie i szkolenie zawodowe, trenerów i kierowników w zakładach pracy, a także nauczycieli dorosłych i doradców pracujących zarówno w szkołach, jak i w miejscach pracy. W zakres działalności państw wchodzi też opracowanie krajowych strategii umożliwiających nauczycielom i szkoleniowcom rozwijanie umiejętności technicznych i dydaktycznych oraz opracowywanie innowacyjnych metod nauczania.

Więcej uwagi poświęca się budowaniu konkretnych kompetencji przez edukatorów kształcenia i szkolenia zawodowego. 12 państw UE ⁽²⁴⁾ zamierza informować ich o najnowszych metodach pedagogicznych i rozwijać ich kompetencje cyfrowe, co pozwoli im lepiej wykorzystywać w pracy narzędzia i materiały cyfrowe. Cztery państwa UE ⁽²⁵⁾ sporządziły konkretne plany przygotowania nauczycieli i szkoleniowców do nowych zadań w zakresie wspierania zielonej transformacji oraz zrównoważonych procesów i surowców ⁽²⁶⁾.

13 państw grupy UE-27+ ⁽²⁷⁾ planuje zwiększyć mobilność uczących się oraz kadry w systemie kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym mobilność wirtualną.

17 państw grupy UE-27+ ⁽²⁸⁾ usprawni poradnictwo przez całe życie oraz ofertę ustawicznego kształcenia i szkolenia zawodowego na wszystkich etapach nauki i kariery zawodowej.

W Niemczech zapotrzebowanie na wyżej wykwalifikowanych specjalistów w rzemiośle i przemyśle doprowadziło do rozszerzenia kształcenia i szkolenia zawodowego na wyższych poziomach. Odpowiednia [ustawa o szkoleniu z 2020 r.](#) reguluje wymogi dotyczące kwalifikacji „licencjata” i „magistra”. Trwa wdrażanie tego rodzaju tytułów.

Rumunia wsparła wszystkie planowane innowacje w kształceniu i szkoleniu zawodowym poprzez wprowadzenie odpowiednich opcji rozwoju zawodowego dla nauczycieli, szkoleniowców i innych osób zawodowo zajmujących się kształceniem i szkoleniem zawodowym. Opcje te dotyczą m.in. najnowszych stosowanych technologii, umiejętności przekrojowych, przedsiębiorczości

oraz umiejętności cyfrowych, projektowania programów ustawicznego kształcenia i szkolenia zawodowego oraz nowych form nauczania.

Węgry planują przetestować modelowy profil zawodowy nauczycieli/szkoleniowców hybrydowych. Powstaje on w celu sprowadzenia specjalistów ze świata pracy do szkół kształcenia i szkolenia zawodowego oraz wyposażenia ich w umiejętności pedagogiczne.

Islandia chce zwiększyć zainteresowanie młodych ludzi kształceniem i szkoleniem zawodowym, zapewniając uczniom szkół podstawowych pierwszy kontakt z kształceniem zawodowym i technicznym oraz informując rodziców, nauczycieli i doradców zawodowych o możliwościach zatrudnienia w takich zawodach.

Norwegia zamierza zaktualizować ofertę kształcenia i szkolenia zawodowego na wyższym poziomie poprzez bardziej ukierunkowane przeglądy i poprawę finansowania, aby zwiększyć jego adekwatność, elastyczność i jakość w całym kraju. W działania te będą ściśle zaangażowani partnerzy społeczni.

Włączające kształcenie i szkolenie zawodowe oferujące równe szanse

Wysokiej jakości włączające kształcenie i szkolenie zawodowe dociera do osób uczących się w trudnej sytuacji. Pandemia i wojna w Ukrainie nasiliły wyzwania, takie jak przepaść cyfrowa, nierówność w dostępie do infrastruktury cyfrowej, sprzętu i narzędzi oraz potrzebę integracji uchodźców w systemach edukacyjnych i na rynkach pracy państw europejskich. Z tego względu 23 państwa grupy UE-27+ ⁽²⁹⁾ zdecydowały się działać na rzecz włączenia i równych szans, na przykład poprzez zapobieganie przedwczesnemu kończeniu kształcenia i szkolenia oraz promowanie równości płci. Grupy docelowe obejmują osoby niepełnosprawne, osoby z odległych obszarów geograficznych, osoby o niskich kwalifikacjach, mniejszości, migrantów i uchodźców.

Litwa chce poprawić dostęp do kształcenia i szkolenia zawodowego dla uczniów ze środowisk w niekorzystnej sytuacji, oferując im formalne i nieformalne możliwości szkolenia w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego oraz dodatkowe wsparcie, a także zapewniając odpowiednie szkolenie nauczycielom i szkoleniowcom pracującym w programach zewnętrznych.

W Holandii regionalne ośrodki szkolenia (ROC) otrzymują większe wsparcie, aby zaoferować osobom dorosłym możliwości uczenia się przez całe życie oraz zapewnić naukę osobom dopiero przybyłym do kraju zgodnie z nową [ustawą o integracji społecznej](#). Państwo to zagwarantuje też równe traktowanie i bezpieczne środowisko edukacyjne dla wszystkich osób uczących się i nauczycieli.

⁽²³⁾ AT, BE-fl i BE-fr, BG, DE, DK, EE, GR, HR, HU, IT, LT, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SK, IS oraz NO.

⁽²⁴⁾ AT, BE-fr, DE, EE, ES, FI, GR, HU, LV, MT, RO i SI.

⁽²⁵⁾ AT, DE, ES i SI.

⁽²⁶⁾ Jest to nowy obszar. Oczekuje się, że w najbliższych latach więcej państw uwzględni działalność ekologiczną w swoich krajowych programach wdrażania.

⁽²⁷⁾ AT, BE-fl, DE, DK, EE, FR, HR, LV, MT, PL, PT, RO i NO.

⁽²⁸⁾ AT, BE-fl, BE-fr, DE, DK, EE, ES, FI, FR, HR, HU, IT, LU, MT, PL, PT, SK i IS.

⁽²⁹⁾ AT, BE-fl i BE-fr, BG, DE, DK, EE, ES, FI, FR, HR, HU, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SK oraz NO.

Kształcenie i szkolenie zawodowe oparte na zapewnieniu jakości

15 państw grupy UE-27+ ⁽³⁰⁾ zamierza w dalszym ciągu rozwijać swoje krajowe systemy zapewniania jakości, uwzględniając kryteria jakości EQAVET i orientacyjne wskaźniki opisowe stosowane zarówno na poziomie systemu, jak i świadczeniodawcy ⁽³¹⁾. Działania krajowe mają na celu:

- poprawę (samo)oceny organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego;
- zwiększanie zapewnienia jakości w ustawicznym kształceniu i szkoleniu zawodowym oraz w uczeniu się w miejscu pracy; oraz
- poprawę w zakresie zapewniania jakości kwalifikacji.

Słowenia będzie w dalszym ciągu wspierać organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego, aby ich wewnętrzne rozwiązania w zakresie zapewniania jakości były bardziej systematyczne i uwzględniały wskaźniki EQAVET, a na poziomie systemu zajmie się większym zaangażowaniem zainteresowanych stron, zwłaszcza partnerów społecznych.

Estonia pogłębi swoją kulturę zapewniania jakości, aby zadbać o jakość uczenia się w miejscu pracy i ustawicznego szkolenia.

Coraz bliższa współpraca w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego

Zalecenie w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego oraz deklaracja z Osnabrück zwiększyły zaangażowanie państw we współpracę w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego. Rola Cedefopu w tym procesie jest niezwykle istotna: jego sieć ekspertów ds. kształcenia i szkolenia zawodowego **ReferNet**, obejmująca wszystkie państwa członkowskie oraz Islandię i Norwegię, jest głównym źródłem jakościowych informacji o realizacji wspólnych celów europejskich na szczeblu krajowym. Cedefop co roku gromadzi te dane w sposób ustrukturyzowany, analizuje je i składa sprawozdania z postępów dyrektorom generalnym ds. kształcenia i szkolenia zawodowego oraz **Komitelowi Doradczemu ds. Kształcenia i Szkolenia Zawodowego**, który w tym roku obchodzi swoje 60-lecie.

W 2025 r. Cedefop, we współpracy z **Europejską Fundacją Kształcenia (ETF)**, podsumuje w sprawoz-

daniu syntetycznym postępy osiągnięte przez państwa w zakresie wybranych przez nie priorytetów zalecenia o kształceniu i szkoleniu zawodowym oraz deklaracji z Osnabrück. Zostanie też wniesiony wkład w śródkresowy przegląd zalecenia oraz w informowanie o spotkaniu ministerialnym, na którym zostanie określony kolejny zestaw priorytetów na okres po zakończeniu szczytu w Osnabrück. Ciąg dalszy nastąpi...

Nota informacyjna – 9180 PL

Kat. Nr kat.: TI-BB-23-002-PL-N

ISBN 978-92-896-3487-8, doi:10.2801/981281

Copyright © Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (Cedefop), 2023. Creative Commons Attribution 4.0 International

Noty informacyjne są publikowane w językach angielskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, niemieckim, polskim, portugalskim i włoskim oraz w języku kraju sprawującego prezydencję UE. Aby otrzymywać je regularnie, należy zarejestrować się na stronie internetowej:

www.cedefop.europa.eu/pl/user/register

Inne noty informacyjne i publikacje Cedefop są dostępne pod adresem:

www.cedefop.europa.eu/EN/publications.aspx

Europe 123, Thessaloniki (Pylea), GRECJA

Adres pocztowy: Cedefop service post, 57001, Thermi, GRECJA

Tel. +30 2310490111, faks +30 2310490020

Email: info@cedefop.europa.eu

www.cedefop.europa.eu

⁽³⁰⁾ AT, BE-fr, BG, EE, HR, HU, LT, LV, NL, PL, PT, RO, SI, SK i NO.

⁽³¹⁾ Zgodnie z zaleceniem w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego wiele państw odwołuje się do kluczowej roli krajowych punktów referencyjnych EQAVET, np. w zakresie wdrażania wzajemnych ocen.